

Dvajseta obletnica delavskega samoupravljanja

V počastitev dvajsete obletnice delavskega samoupravljanja je bila v torek, 15. septembra v naši sindikalni dvorani slovesna seja centralnega delavskega sveta, katere so se udeležili poleg članov sedanjega delavskega sveta in poslovnega odbora ter dosedanjih predsednikov upravnega odbora in centralnega delavskega sveta, sindikalne organizacije, sekretarjev zveze komunistov tudi ugledni družbenopolitični delavci iz celjske občine: podpredsednik občinske skupščine Dušan Burnik, dipl. inž., politični sekretar ObK ZK Štefan Korošec, predsednik ObSS Ivan Kramar in drugi.

Ob tej priložnosti so sprejeli vsi dosedanji najprizadevnejši družbenopolitični delavci pismena priznanja in skromna spominska darila, in sicer dosedanji predsedniki delavskega sveta:

Vili Špat, Drago Murovič, Franc Poklšek, Jakob Novak, Janko Rebov, Jože Naraks, Ivan Lužar, Alojz Potočnik, predsedniki upravnega odbora: Ivan Vičič, Avgust Deržek, Jožica Farčnik-

Mrvar, dipl. inž., Jože Cajhen, Anton Benčina, dipl. inž., Vili Raznožnik, dipl. inž., Franjo Klinger, dipl. inž., nadalje sekretarji organizacije zveze komunistov: Janez Jančigaj, Vili

Kos, Vinko Jesenovec, Vili Glazar, Leopold Slapnik in še nekateri družbenopolitični delavci: Franc Štifter, Slavko Brumec, Pavle Žele, Alojz Jus, Karel Natek, Štefan Kresnik, Jože Ašenberger, Jože Mavrič, Anton France, Jože Lajler, Stanko Leskošek, Ivan Pohole, Romih Franc in Marjan Leban.

Predsednik centralnega delavskega sveta Viktor Skale je v svojem govoru orisal razvojno pot delavskega samoupravljanja. Med drugim je dejal:

»Minilo je dvajset let, ko so člani kolektiva Cinkarne dne 6. septembra 1950 iz svoje srede izvolili prve predstavnike v delavski svet podjetja po črki temeljnega zakona o gospodarjenju z državnimi gospodarskimi podjetji po delovnih kolektivih, sprejetega na predlog gospodarskega sveta FLRJ in centralnega sveta zveze sindikatov Jugoslavije.

Gospodarski sistem je pri nas šel v tem dvajsetletnem obdobju skozi več razvojnih faz, ki so bile pogojene z razvojem ekonomske politike celotne države.

Začetna faza našega gospodarskega sistema zajema obdobje prvih povojnih let od 1945-50., ki je značilna po tem, da je imela vodilno vlogo pri ustvarjanju socialističnega gospodarstva država in to predvsem z nacionalizacijo industrije, trgovine, prometa in bank. S centralističnim formiranjem kapitala je država upravljala celotno gospodarstvo. Plani dela so bili najpomembnejši instrumenti države. Plan je nakazoval obveznosti posameznega podjetja do države. Plani so podjetjem točno nakazovali, kaj se mora proizvajati, komu prodati in po kakšni ceni, nadalje po kakšni ceni se kupuje reprodukcijski material, kako, kje in kdaj se bodo izvajale gospodarske investicije, kakšne bodo cene uslug ali višine prejemkov.

(Nadaljevanje na 3. strani)

LETO XVII.

CELJE, 15. oktobra 1970

STEVILKA 10

Kakšna je perspektiva proizvodnje cinka v Cinkarni

Večletno poslovanje Cinkarne, ki je bilo ob zelo neugodnih pogojih na meji rentabilnosti je v 1969. letu povzročilo tudi dokajšnjo poslovno izgubo. Vsem je znano, da nenehno naraščajo cene osnovnim surovinam in stroški poslovanja, kar ob plafoniranih cenah za večino naših proizvodov ne daje možnosti trdnjega bodočega razvoja ob sedanji strukturi in obsegu proizvodnje. Plasma vrste naših izdelkov je že na meji rentabilnosti, posamezni izdelki pa dosegajo celo nižje podajne cene od cen surovin in predelovalnih stroškov.

Sanacijski program, ki ga je Cinkarna izdelala in je izhajal iz danih realnih možnosti, je sicer nakazoval določene rešitve, vendar ob domnevi, da se v celoti uresničijo in zaživijo tudi vsi pogoji, ki vplivajo na poslovanje Cinkarne, le-ti pa so sistemskega pomena in zato Cinkarna na njih bistveno ne more vplivati.

Pogoji ki so jih denarni zavodi in drugi organi vezali na pokritje lanskoletne poslovne izgube so zahtevali od podjetja, da intenzivira preorientacijo v sami proizvodnji in v najkrajšem času odpravi vsa glavna žarišča, ki povzročajo izgubo.

Istočasno je bil ustanovljen tudi sanacijski odbor z namenom, da spremlja napore Cinkarne ob iskanju novih rešitev, sodeluje pri važnejših investicijskih in drugih odločitvah ter pomaga podjetju, da bi lažje uveljavilo svoje zahteve pri organih širše družbene skupnosti.

Prva in najvažnejša naloga, ki sta si jo zadala vodstvo podjetja in sanacijski odbor, je bila preanalizirati sedanje stanje in perspektivne možnosti v tistih obratih, ki so že v lanskem letu povzročili največjo izgubo v podjetju. Izdelane analize z različnimi variantami so pokazale, da je najbolj problematična proizvodnja v talilnici, saj cene cinka (Nadaljevanje na 2. strani)

Poslovni odbor o normativih

Na svoji tretji redni seji, ki jo je poslovni odbor imel v začetku meseca septembra je posebno pozorno obravnaval poročila, ki so jih na seji podali glavni inženirji in direktorji sektorjev o nenormalnih odstopanjih od normativov v kalkulacijah naših proizvodov ter o problematiki organizacije in proizvodnje v sektorjih in službah. Poročila so govorila o vzrokih odstopanj od normativov v kalkulacijah naših proizvodov.

Poslovni odbor je o teh stvarih temeljito razpravljal ter ugotovil, da so odstopanja pri nekaterih proizvodih upravičena, pri nekaterih pa ne. Da bi se stanje do konca leta res izboljšalo je poslovni odbor sprejel naslednje sklepe:

1. Glavni inženirji in obratovodje morajo z več odgovornosti spremljati nihanja oziroma odstopanja od planirane porabe materiala in surovin ter prevelika odstopanja takoj odpraviti.

2. Uprava podjetja mora pripraviti načrt oziroma najti način, kako bi prišli do izboljšanja celotnega poslovanja in boljše in cenejše proizvodnje rentabilnih proizvodov.

3. Glavni inženirji morajo v svojih poročilih mesečno obveščati finančni sektor o količini odpadkov, kje nastanejo in kolikšni so.

4. Obratovodstva morajo sproti ugotavljati kvaliteto surovin. Surovine, ki niso v redu, (Nadaljevanje na 4. strani)

Predsednik CDS tovariš Viktor Skale je navzočim govoril o razvoju delavskega samoupravljanja

Kakšna je perspektiva proizvodnje cinka v Cinkarni

(Nadaljevanje s 1. strani)

kovih koncentratov nenehno rastejo, obstoječa tehnologija pa že dolgo ne more več konkurirati modernjšim napravam za pridobivanje cinka.

Skupno s sanacijskim odborom se je podjetje odločilo za povezavo z Birojem za operativne in tržne raziskave iz Ljubljane, saj je za tako pomembne odločitve kot je vprašanje nadaljnje proizvodnje surovega cinka oziroma njene zaustavitve potrebnih vrsto kvalitetnih analiz, ki jih je lahko zagotovil le tako specializiran zavod.

Treba je bilo pokisati odgovore na naslednja vprašanja:

1. Kakšne so možnosti najbolj ugodnega poslovanja podjetja oziroma metalurške dejavnosti v okviru podjetja pri pogoju, da talilnice surovega cinka ne bi ustavili.

2. Kakšna je najmanjša možna izguba v metalurški proizvodnji ob ustavitvi talilnice.

3. Ob pogojih ustavitve talilnice, ekonomsko utemeljiti obstoj obratov metalurške dejavnosti, in sicer:

a) pražarne in cinkove linije žveplene kisline s keramiko in plinarno;

b) valjarne, cinkovega belila ter cinkovega prahu;

4. Kakšne so možnosti pokrivanja vseh fiksnih stroškov podjetja pri sedanjem obsegu poslovanja ob zaustavitvi talilnice.

Ker je že bilo iz drugih analiz možno ugotoviti, da je pretežni del kemične dejavnosti in grafika aktiven in ima možnosti nadaljnega razvoja, je bilo osnovno težišče raziskave kako ugotoviti ekonomske možnosti v metalurgiji, s tem da se ugotovi najoptimalnejši obseg proizvodnje in vse posledice, ki nastanejo ob morebitni ustavitvi talilnice in pripadajočih obratov. Ob tem je Biro za operativne in tržne raziskave upošteval tudi obstoječo tehnologijo, gibanje svetovnih in domačih cen surovin ter izdelkov, možnosti nabave potrebnega repromateriala in možnosti plasmana proizvodov.

Biro je zlasti temeljito analiziral perspektivo predelovalnih obratov v metalurgiji v primeru zaustavitve talilnice ter pri tem upošteval gibanje cen surovega cinka na domačem in tujem tržišču v primerjavi z gibanjem cen cinkovih koncentratov.

Ker je v Cinkarni osnovni problem ali talilnica obratuje ali se ustavi, so bile v končnih analizah izdelane osnovne tri variante:

1. talilnica obratuje z desetimi pečmi;

2. talilnica obratuje s štirimi pečmi;

3. talilnica se ustavi.

V grobem prikazu so osnovni

dinamični pokazatelji za omenjene variante naslednji:

Biro je na osnovi vseh izdelanih variant ugotovil, da bi kakršnakoli proizvodnja v talilnici povzročila zelo velike absolutne izgube.

Varianta obratovanja talilnice z desetimi pečmi pa daje v kratkem prikazu naslednjo sliko:

Letna izguba pri obratovanju talilnice z desetimi pečmi vključujoč pirito linejo žveplene kisline prinaša izgubo v višini 15.036.140,38 din pri sedanjem načinu in pogojih poslovanja. Pri tem je upoštevana cena cinkovih koncentratov 1.334,17 din za tono, kar pomeni kritično ceno, to je cena pri kateri je glede na končni finančni efekt celotne metalurgije vseeno ali talilnica obratuje ali ne.

Proizvodnja z desetimi pečmi pa je onemogočena še iz naslednjih razlogov:

1. Cene cinkovih koncentratov so dejansko višje od predvidenih cen pri sedanjem izračunu, obenem pa je odprto vprašanje možnosti nabave zadostnih količin.

2. Pri obratovanju desetih peči v talilnici bi potrebovali najmanj še 214 delavcev, kar pa v sedanjih pogojih ni mogoče zagotoviti.

3. Potrebni bi bili večji remontni za usposobitev proizvodnih naprav, ki pa jih Cinkarna brez kreditov ne bi mogla zagotoviti.

4. Stimulacija delavcev bi morala biti znatno večja, kar bi pri tako velikem številu predstavljalo velik strošek.

Pri varianti proizvodnje v talilnici s štirimi pečmi je Biro na osnovi izračuna ugotovil, da je to najslabša varianta, ki je za Cinkarno v celoti nesprejemljiva. Osnovni finančni pokazatelj dajejo naslednjo sliko:

Letna izguba pri obratovanju štirih peči bi znašala 19.407.988,41 din, pri tem pa znaša kritična cena cinkovih koncentratov 730,82 dinarjev za tono.

Navedene številke dovolj zgovorno pričajo, da je takšen obseg proizvodnje za podjetje nesprejemljiv.

Ob varianti ustavitve talilnice znaša predvidena izguba pri ceni surovega cinka 4.399,83 din za tono vključno z dediščino fiksnih stroškov talilnice 9.238.497,06 din, brez dediščine fiksnih stroškov talilnice pa je predvidena izguba v višini 806.849 din.

Rezultati pri zaustavitvi talilnice so po prikazanih številkah nedvomno mnogo ugodnejši kot so rezultati v primeru obra-

tovanja talilnice. Celo primerjava optimalne variante deset peči z najugodnejšo varianto (predpostavka visokih cen surovega cinka in dediščina fiksnih stroškov talilnice) pri zaustavitvi talilnice kaže zmanjšanje izgube za 3.236.466 din.

Izračuni so tudi pokazali, da bi morala biti najvišja cena koncentratov 1.179,66 din za tono, da bi bili stroški proizvedenega surovega cinka enaki predvideni povprečni ceni kupljenega metalnega cinka, kar znaša 4.400 din za tono, kar pa je pri današnjih cenah koncentratov in pri tendencah nadaljnega naraščanja nemogoče pričakovati.

Primerjava finančnih efektov po izdelanih variantah očitno kaže, da je ob sedanjih pogojih dela poslovni rezultat metalurgije in celotnega podjetja slabši, če talilnica obratuje, najslabši pa je ob sedanjih proizvodnji s štirimi pečmi.

Obstoječa tehnologija ne omogoča izkoriščanje dodatnih dragih metalov iz osnovne surovine, katere pa je potrebno na svetovnem tržišču plačati. Tudi izkoristek okoli 85% je ob sedanjih cenah koncentratov mnogo prenizek.

(Nadaljevanje na 6. strani)

DELO POSLOVNEGA ODBORA

Poslovni odbor je na tretji seji potrdil naslednje predloge oddelka za družbeni standard glede financiranja in delitve topllega obroka.

1. S 1. oktobrom 1970 se ukine samoprivepek, ki ga je plačeval koristnik topllega obroka, osebno.

2. Delavci podjetja so upravičeni do topllega obroka oziroma malice samo v dneh, ko so na delu.

3. Sredstva za financiranje topllega obroka - malice se črpajo tako kot se je doslej črpala razlika med samoprivepkom za topli obrok in polno ceno obroka.

4. Kdor hoče imeti več blokov - tudi za tiste dni ko ni na delu, si bloke lahko kupi po polni ceni obroka, ki je sedaj 3,50 din.

5. Način razdelitev ter kako se bo vodila evidenca in koriščenje teh malic (z bloki ali brez blokov) pa je morala do konca meseca septembra urediti ustrežna služba v podjetju.

Na tej seji je odbor sprejel tudi predlog finančnega sektorja, da naša organizacijska služba pripravi predlog, da se s 1. januarjem 1971 oddelek grafika izloči iz delovne enote kemija ter postane samostojna enota, imenovana grafika. Finančno bo delovna enota obračunavana tako, kot so obračunavane ostale delovne enote v podjetju.

Tovarišici Rafiji Nuhanović, delavki v obratu grafike je poslovni odbor v soglasju z obratovodstvom tega oddelka odobril 1 mesec oziroma 28 dni izrednega neplačanega dopusta.

Tovarišu Edvardu Kolarju, delavcu v komercialnem sektorju, ki odhaja služiti vojaški rok, je poslovni odbor odobril štiri dni izrednega plačanega dopusta. Vdovam po umrlih naših delavcih Martinu Vidoviču iz valjarne in Ignacu Marovšku iz kemije pa je poslovni odbor na podlagi pravilnika o delitvi osebnih dohodkov odobril enkratno nagrado v višini vrednosti delovnega mesta na katerih sta omenjena tovariša delala. Darovalcem kože ki so nesebično darovali kožo hudo opečenemu tovarišu Leopoldu Gubenšku, je poslovni odbor dal naslednje priznanje:

1. Kadrovski sektor se mora darovalcem kože tovarišem Ivanu Pecku, strojnemu ključavničarju, Rihardu Staniču, strojnemu ključavničarju in Albertu Teržanu, soferju v transportnem oddelku v imenu poslovnega odbora pismeno zahvaliti.

2. V času lastnega zdravljenja imajo darovalci kože 100% osebne dohodke.

3. Po zdravljenju se jim odobri 7-dnevni izredni plačani dopust v Logarski dolini ter dodeli spominsko darilo, to je ročna ura s svetilom.

Nadalje je poslovni odbor na predlog kadrovske komisije in izobraževalnega centra ugodil prošnjam: tovarišu Milivoju Domjaniču, ki prosi za štipendijo za srednjo tehniško šolo v Celju, obiskuje II. razred, tovarišici Štefki Zebec, ki prosi za štipendijo za srednjo ekonomsko šolo v Celju, obiskuje IV. letnik ter Ivanu Podergajsu, ki prosi za štipendijo za študij na fakulteti za elektrotehniko v Ljubljani. Vsi zgoraj navedeni prejmejo štipendijo po Pravilniku o štipendiranju.

Nadalje je poslovni odbor odobril tovarišu Jerneju Čatru, delavcu v gradbenem oddelku plačilo 50% stroškov šolanja na večerni šoli za gradbene delovodje.

D. M.

Dvajseta obletnica delavskega samoupravljanja

(Nadaljevanje s 1. strani)

Celotni ekonomski sistem pa se je bistveno spremenil po sprejetju odloka o delavskih svetih, ko se je pričelo v gospodarstvu uveljavljati samostoj-

Tov. Potočnik izroča spominsko darilo prvemu predsedniku CDS tov. Viliju Spatu

no odločanje delavskega upravljanja in opuščanja administrativno-centraliziranega upravljanja. Z ukinitvijo administrativnega — centraliziranega

Tudi tov. Drago Murovič je prejel skromno darilo za prizadevno delo na družbenopolitičnem področju

gospodarskega planiranja se je pričel proces zastarelih metod menjati.

Družbeno planiranje se je usmerilo predvsem na celotno gospodarstvo v smeri razdelitve dohodka in utrjevanje investicijske politike. Dohodek je postal merilo uspešnosti gospodarjenja podjetja in se je razdeljeval po fondih.

Ti različni načini razdelitve dohodka med državo in podjetji so se spreminjali in bili končno odpravljeni ter osvojen princip obdavčenja dobička.

Tako je bilo možno razširiti materialne osnove samoupravljanja. Plače oziroma osebni dohodki so se izplačevali v okviru družbeno sprejemljivih norm in so bili urejeni z internimi predpisi — akti podjetij. Plače so štele kot del proizvodnih stroškov.

Za nadaljnje obdobje so značilne težnje povečati učinkovitost gospodarskega sistema in hitreje dvigati produktivnost

Tov. Poklšek je opravljal vrsto pomembnih funkcij

dela. Napravljeni so bili prvi poskusi uveljaviti družbeno gospodarsko reformo. Zamenjano je bilo manjše število predpisov na področju finančne politike gospodarjenja v podjetjih. Te spremembe so sicer krepile materialno bazo delavskega upravljanja in ustvarjale nove odnose v celotnem gospodarskem sistemu. Toda niti gospodarstvo niti družba ni bila pripravljena na takšne spremembe, kar je vodilo do upadanja aktivnosti — finančne in poslovne, do upadanja zaposlenosti in drugih problemov, ki so negativno vplivali na razvoj delavskega upravljanja. Šele z uvedbo popolne družbeno gospodarske reforme se je pričelo novo obdobje. Utrjevanje vodilne vloge samoupravljanja z neposrednimi proizvajalci v celotnem gospodarskem in družbenem razvoju. Povečanje učinkovitosti samoupravnega sistema in prehod na aktivnejšem razvoju intenzivnega gospodarjenja.

Gospodarska reforma je končno dala glavno vlogo človeku, neposrednemu proizvajalcu. Proizvajalec je zasedel aktivno mesto v družbi kot celoti. Pravica, da kolektivno vodijo podjetja po svojih neposredno voljenih

Predsednik poslovnega odbora tov. Potočnik Alojz izroča tov. Naraksu priznanje

predstavniki v organih upravljanja — delavskih svetih in drugih organih, je postala vodilo vsega naprednega v gospodarstvu in naši socialistični družbi.

Samoupravljanje je postalo vodilo celotne gospodarske in družbene politike. Z ustavo SFRJ leta 1963 pa je bilo določeno, da je vsak akt protiustaven, s katerim se krši pravica samoupravljanja delovnih ljudi Jugoslavije. Nova ustava je postavila dotedanje družbeno planiranje in razdeljevanje na novo osnovo. Na osnovo, kakršna ustreza samoupravljanju, kot našemu novemu družbenemu sistemu. Človeka je postavila v družbi kot svobodnega ustvarjalca, ki naj odloča o plodovih svojega dela in na tej osnovi naj odloča tudi o razvoju delov-

Tov. Rebov se zahvaljuje za izrečeno priznanje

ne organizacije in celotne družbeno-politične skupnosti. Planiranje, ki je v preteklih obdobjih bilo instrument države pri usklajevanju družbenega razvoja države je z novo ustavo postalo zavestno usmerjanje in usklajevanje ekonomskih zakonitosti, ki bo uresničevalo posamezne in skupne interese delovnih ljudi in samoupravljanja, vzpodbujalo iniciativo in ustvarjalnost, izenačevalo delovne pogoje in uresničevalo delitev po delu. Planiranje mora postati najgloblji izraz v družbenem samoupravljanju. To planiranje mora načrtno usmerjati in usklajevati mnenje posameznikov, kakor tudi vseh delovnih skupnosti kot nosilcev družbeno ekonomskih funkcij, ki uresničujejo naloge in pravice samoupravnih organov in organizirane družbe kot celote. Te ekonomske funkcije pa so predvsem stalna rast življenjskega standarda in razširitev materialne osnove cele družbene skupnosti.

Tov. Vičič je bil prvi predsednik upravnega odbora

Stalna rast in širjenje samoupravljanja bo nujno zahtevalo razreševanja še veliko različnih lažjih in težjih problemov, ki pa mora v svoji zaključni fazi služiti cilju, zaradi katerih se je naša družba odločila za uveljavljanje povsem novega — do danes v svetu nepoznanega — družbenega sistema — samoupravljanja.

Veliki in hitri premiki v našem družbenem sistemu, ki so bili storjeni v zadnjih 25 povojnih letih, so opazni na vsakem koraku. Celotna razvojna pot gospodarstva in družbe nasploh, se je strmo vzpenjala širom naše državne skupnosti in seveda tudi v našem podjetju. Po

(Nadaljevanje na 5. strani)

Sekretar sveta zveze sindikatov Jugoslavije v Cinkarni

Predsednik komisije za družbeno ekonomske odnose in sekretar sveta ZSJ, Marjan ROŽIČ, je 18. septembra obiskal našo organizacijo. Tov. ROŽIČA je predvsem zanimalo, kako napreduje naše podjetje v času sanacije in kakšne rezultate je podjetje že doseglo, oziroma s kakšnimi težavami se sedaj srečujemo.

Na skupnem sestanku z upravo, predstavniki samoupravnih organov in družbeno političnih organizacij Cinkarne, smo tov. ROŽIČU pojasnili, da se sanacija podjetja razvija zelo počasi, zato tudi ne dosegamo vseh ti-

stih ciljev, ki so predvideni v sanacijskem programu. V večji meri se sistemska vprašanja vse prepočasi rešujejo, ki pa precej vplivajo na naše poslovne rezultate. Notranji ukrepi so zaživeli, sicer pa ne dajejo takega

rezultata, da bi lahko uredili nerešena vprašanja. Torej je tako pred delovno skupnostjo, kot pred širšo družbo, še vrsto nerešenih vprašanj, ki pogotujejo sanacijo Cinkarne in zahtevajo hitrejši pristop k reševanju.

Tov. ROŽIČ je predlagal, da je potrebno vse več dogovorov na eni in drugi strani ter pritegniti v ta krog širši skup vplivnih dejavnikov. Vsekakor pa je o-

snova za reševanje problema-tičnosti točno izdelan plan s prikazom stanja o katerem se naj odloča.

Na skupnem sestanku na občinskem sindikatu pa je bil tov. sekretar ZSJ seznanjen s problematiko vsega celjskega gospodarstva. Na istem sestanku je seznanil navzoče o predvidenih gospodarskih in ekonomskih spremembah ter o rezultatih izvajanja reforme.

Na koncu svojega obiska v Celju, je tov. Marjan ROŽIČ tudi govoril o nadaljnjem razvoju sindikata. Ugotovil je, da so delavci še vedno nezadovoljni, ker stvari prepočasi rešujejo, podpirajo pa stališča, ki jih sindikat sprejema.

Velikokrat se ocenjuje aktivnost organizacije, kar prav tako zavlačuje postopke reševanja. To zahteva modernejšo metodo dela, direktno med delavci, da v svoji organizaciji stvarno dosežejo tiste cilje, ki so jih sprejeli na skupnem dogovoru.

Martin ANDREJAS

S sej poslovnega odbora

Na četrti redni seji, ki jo je poslovni odbor imel konec meseca septembra, je posebno pozorno obravnaval poročilo komisije za kontinuirano inventuro. Iz poročila je razvidno, da inventure iz leta v leto prikazujejo boljše poslovanje z materiali toda potrebno bo še bolj zaostri delovno disciplino, da bodo inventurne razlike bodisi viški ali manjki čim manjši, to je v znosnih številkah.

Poslovni odbor je odobril več službenih potovanj. Tako sta tovarišica Katarina Jošt, dipl.

lič, dipl. ing. iz komerciale in Ciril Štros, dipl. ing., strokovnjak za antikorozijske premaze.

Naše podjetje je tudi na letošnjem jesenskem Zagrebškem velesejmu razstavljalo vrsto svojih proizvodov na zelo lepo urejenem prostoru v tretjem paviljonu

ing., vodja glavnega laboratorija in tovariš Ivo Šterbenc, dipl. ing. za enajst dni odpotovala v Vzhodno Nemčijo in Francijo. Njihova naloga je zbrati podatke za projektiranje laboratorije in nevtralizacije v sklopu titanovega belila ter dokončno izbrati laboratorijsko opremo za laboratorij titanovega belila. Tovariši Nenad Novaković dipl. ing., Boris Kramberger, dipl. ing. in šofer Kok so odpotovali v Bolgarijo z nalogo, da se naši grafični proizvodi plasirajo v Bolgariji. Da bi se uredila vprašanja še nadaljnega sodelovanja med našim podjetjem in neko avstrijsko firmo, so v Avstrijo odpotovali tovariši Milan Zupančič, dipl. ing., tehnični direktor, Zdenko Stojan, dipl. ing., glavni inženir kemije, Uroš Be-

Omenjeni tovariši morajo urediti nekatera vprašanja, ki se nanašajo na proizvodnjo sodobnejših gradbenih materialov in na antikorozijsko zaščito.

Nadalje je poslovni odbor izvolil novo stanovanjsko komisijo, katere člani so: 1. Ivan Veranič, predsednik; 2. Drago Muravič, član; 3. Maks Pečnik, član; 4. Anton Ivezić, član; 5. Franc Grabar, član; 6. Štefan Bračun, član; 7. Franc Kovač, član.

Izvolil je tudi novo kadrovske komisijo. V komisiji so: 1. Zlatko Lukašček; 2. Zlatko Šentjurec; 3. Jože Jordan; 4. Rasti Čater.

V komisijo za družbeni standard pa so bili izvoljeni: 1. Franc Štifter, predsednik; 2. Janko Ločičnik, član; 3. Martina Nikolič, član; 4. Beno Pečar, član; 5. Konrad Štorman, član.

Nadalje je poslovni odbor sklenil, da se garaža, ki jo je podjetje kupilo v Gradisovem bloku na Otoku in je last Cinkarne, proda najboljšemu ponudniku. Najnižja prodajna cena je kupna cena garaže, ki znaša 10.510,00 din.

D. M.

POSLOVNI ODBOR O NORMATIVIH

(Nadaljevnje s 1. strani)

je treba odkloniti, oziroma reklamirati. Stalno je treba kontrolirati sprejem in kvaliteto materiala in surovin.

5. Glede na veliko fluktuacijo delovne sile in v zvezi s problemi, ki nastajajo zaradi te fluktuacije, je poslovni odbor zadolžil upravo podjetja, da v soglasju s sanacijskim odborom izposluje povečanje mase za osebne dohodke, da bi lahko bili tisti obrati in službe, oziroma delavci v obratih in službah, ki bolje delajo, tudi bolj nagrajevani.

OPUSTILI BOMO PREDELOVANJE CINKA

Centralni delavski svet je na svoji 3. redni seji dne 2. oktobra 1970 obravnaval poročilo Biroja za operativne in tržne raziskave SRS, katerega predstavnik je poročal o ugotovitvah Biroja o ekonomiki proizvodnje talilnice, oziroma ekstraktivne metalurgije.

Centralni delavski svet je na podlagi vsestranske proučitve posameznih ugotovitev študij biroja, ki je na podlagi izdelanih variant ugotovil, da bi kakršnakoli proizvodnja v ekstraktivnih obratih metalurgije povzročila zelo velike absolutne izgube, ter na predlog sanacijskega odbora Cinkarne, ki je o študiji razpravljala na dveh sejah, sprejel sklep o ustavitvi proizvodnje v ekstraktivni metalurgiji po predloženem operativnem programu,

ki določa posamezne termine in način zaustavitve.

V zvezi s sprejetim sklepom je centralni delavski svet zadolžil vodstvo podjetja, da v roku do naslednje redne seje centralnega delavskega sveta, ki bo predvidoma 15. oktobra 1970, izdela kompletni program z določenimi termini, iz katerega bo razvidno, kako se bodo reševale vse posledice, ki izvirajo iz ustavitve.

Ugotoviti je potrebno predvsem naslednje: 1. Optimalizacijo proizvodnje v vseh predevalnih obratih, v kemičnih obratih, kateri proizvodi bazirajo na cinku.

2. Kako in kdaj bo izvedena prekvalifikacija in premostitev sproščene delovne sile; za delavce, ki jih ni mogoče prekvalificirati, oziroma jih podjetje v prihodnje ne bi moglo zaposliti, bo treba poiskati ustrezno zaposlitev.

3. Izdelati je treba predlog stimuliranja zaposlenih delavcev v Cinkarni in s tem v podjetju ustrezno kadrovske zasedbo.

4. Predvideti rok in osnovne smernice programa perspektivnega razvoja Cinkarne.

Dvajseta obletnica delavskega samoupravljanja

(Nadaljevanje s 3. strani)

letu 1945, ko je bila naša tovarna le delček današnje in še ta delček je bil deloma porušen, smo se takoj lotili obnove, ki je do leta 1950 komaj nekoliko zakrpala precej zastarele, delno porušene, obrate. Na novo zgrajena je bila današnja mehanična delavnica in kopalnica, ki je bila porušena.

S sprejetjem delavskega upravljanja kot novega družbeno-ekonomskega sistema se je investicijska izgradnja neslute-

nadaljnje razširitve kapacitet pridobivanja žveplene kisline z zgraditvijo kontaktnega sistema in dveh pražilnih peči, ki so nadomestile zelo zastarele NB peči in prašne peči.

V letih 1958 do 1962 je bila razširjena proizvodnja tipografskih plošč, uvedena predelava odpadnega cinkonosnega materiala.

Po letu 1962 sta bila delno modernizirana in ponovno razširjena obrata talilnice in valjarne. Zgrajena sta bila obrata litopon in cuprablau. V letu 1966 so pričeli obratovati novo zgrajeni obrati pražarne in žveplene kisline ter rafinacije New Jersey. V istem času se je močno razširjala proizvodnja barv v Mozirju itd. itd. Naštevaje novo zgrajenih proizvodnih strojenj bi še lahko nadaljevali. Nazadnje je bila zgrajena še grafika, kot najmlajši povsem nov obrat predelave.

Z izgradnjo se je širilo podjetje in vzporedno z njim tudi delavsko upravljanje. Vsi vi in mnogo drugih je lahko spremljalo razvoj našega podjetja in samoupravljanja. Razvoj, ki je uresničil zamisli največjih teoretikov delovnega gibanja —

Marksa — Engelsa in predvsem še Vladimirja Iliča-Lenina.

Samoupravljanje je postalo razvit sistem naše družbe, v katerem se uresničuje ekonomsko in politično bistvo načela, da sta delavec in njegov interes

raslo tudi z združitvami z več tovarnami, in sicer leta 1953 je prišlo do združitve s Kemično tovarno, v letu 1961 pa sta se našemu matičnemu podjetju pridružili še bivša Tovarna organskih barvil in Kemična industrija, Mozirje.

V posebni tabeli navedeni primerjalni podatki samo v grobem nakazujejo gibanje proizvodnje in še to le za določene markantnejše proizvodnje. Tudi porast bruto dohodka ni čisto merilo napredka podjetja, ker je na to v bistveni meri vplival močan porast cen in seveda tudi povečanje obsega poslovanja. (tabela)

Podjetje bo čez 3 leta praznovalo 100-letnico svojega obstoja. V tem času je doživljalo vzpone in krize, ki so se ponavljale v določenih obdobjih. Hitri vzpon je podjetje doživelo zlasti v obdobju po letu 1960, saj je še v letu 1966 imelo preko 1 milijardo starih dinarjev skladov. Naglo poslabšanje je sledilo po letu 1967 in od takrat naprej je podjetje poslovalo praktično z izgubo.

Danes je situacija v podjetju izredno težka, mogoče težja, kot je bila kdaj koli poprej. Stojimo pred težkimi problemi in težkimi odločitvami. O razlogih smo že pogosto razpravljali tukaj in izven podjetja. Prav tako smo pogosto ugotavljali vzroke in iskali načine, kako bi bilo mogoče omiliti situacijo in pri vsem tem moramo na žalost ugotoviti, da smo bili deležni izdatne podpore le s strani ob-

Predsednik CDS izreka priznanje Jožici Farčnik, dipl. inž.

no strmo vzpenjala predvsem v širjenju proizvodnih naporov. V letih 1950-51 je bila zgrajena nova keramika in povečana proizvodnja cinkovega belila za preko 100%. Proizvodnja surovega cinka je rastla iz meseca v mesec. Leta 1945 so obratovale le tri destilacijske peči, tem se je do leta 1953 pridružilo deset destilacijskih peči, ki so obratovale s polno zmogljivostjo. Zgrajen je bil nov obrat cinkovega prahu. V letu 1954 je pričel obratovati nov obrat žveplene kisline in povečana je bila proizvodna zmogljivost aglomeracije. Takoj nato smo se lotili

Med prizadevne družbeno politične delavce štejejo tudi tovariši Pavle Zele (slika zgoraj), Anton Benčina, dipl. inž. (slika levo) in Jože Mavrič (slika desno)

osnova razširjene reprodukcije in dvig življenjskega standarda vsakega posameznega člana naše družbe.

Tudi danes, ko slavimo 20. obletnico in se naše podjetje nahaja v velikih težavah, smo lahko trdno prepričani, da bosta ustvarjalnost naših delavcev in podpora naše samoupravne družbe storila vse, da se nastali problemi čimprej in čim manj boleče razrešijo.

Ob zaključku bi želel, da nam današnja slovesnost daje novega poleta in elana v razreševanju nastalih problemov, da bomo lahko s ponosom zdravih in klenih proizvajalcev slavili stoletnico našega podjetja.

Posebno bi se zahvalil vsem članom kolektiva, ki so posredno ali neposredno sodelovali v uvajanju, širjenju in utrjevanju našega samoupravnega sistema!

Glavni direktor podjetja Franjo Klinger, dipl. inž. spregovoril o razvoju podjetja v preteklih dvajsetih letih:

»Dne 6. septembra je minilo 20 let, ko je bil izvoljen prvi DS podjetja. To je razmeroma dolga doba življenja kolektiva kakor tudi posameznikov in zato bi želel na kratko prikazati razvoj podjetja v tem obdobju.

Res, da številke ne povedo vsega, vendar pa so le merilo dela in prizadevanj vsega kolektiva. Prav tako primerjava v tako dolgem obdobju ni popolnoma realna, ker je podjetje

činskih forumov, drugje pa nisimo naleteli na razumevanje. Tako se tako imenovana sistemska vprašanja še naprej rešujejo izredno počasi oziroma se sploh ne rešujejo. Zato se je potreb-

(Nadaljevanje na 6. strani)

Tudi tov. Franjo Klinger, dipl. inž. je bil predsednik upravnega odbora

Dvajseta obletnica delavskega samoupravljanja

(Nadaljevanje s 5. strani)

no čimprej sprijazniti z dejstvom, da se je potrebno opreti na lastne sile in poizkati pot iz te težke situacije. Moramo kreniti v preusmeritev proizvodnje, poiskati take proizvode, ki imajo akumulacijo. Seveda, tako prestrukturiranje proizvodnje je za podjetje bazne industrije, kot je Cinkarna Celje, izredno težko, ker so proizvodne naprave specifične in jih pri preusmeritvah sploh ni mogoče uporabiti. Če k temu dodamo še visoke anuitete, ki jih je potrebno odplačevati, je problem seveda še dosti težji. Vendar vidimo le rešitev podjetja v tem, da energično krenemo v to smer in v čim krajšem času pričnemo s proizvodnjo tistih proizvodov, ki jih tržišče absorbira, in pri katerih imamo določeno akumulacijo.

Menim, da stojimo sedaj na razpotju, ko bomo morali hitro ukrepati in poiskati vse možnosti za zagotovitev potrebnih sredstev, da bomo lahko uspeli v preorientaciji. Vsi veste, da je začetek preorientacije študijsko zaključen, izdelani so elaborati in obstoja torej upanje, da bomo z realizacijo razširitve grafike lahko pričeli že v prihodnjih mesecih.

Ceprav so tudi pri tem nastopile določene težave, upamo, da jih bomo v kratkem času premostili s pomočjo merodajnih forumov, posebno še zato, ker so nam taka zagotovila bila pred-

Tov. Antonu Francetu izroča predsednik poslovnega odbora spominsko darilo

hodno že dana. Za razširitev poslovanja grafične dejavnosti smo se odločili zato, ker je tukaj akumulacija dovolj ugodna, potrebna vlaganja so razmeroma majhna in je obračun vloženih sredstev najhitrejši. Sedaj v drugi fazi obdelujemo organsko in anorgansko kemijo, kjer imamo prav tako namen razčistiti situacijo v posameznih obratih

in povečati proizvodnjo v tistih obratih, ki so akumulativni, ali z novimi proizvodi izpopolniti obstoj proizvodnje. Prav tako bo v najkrajšem času tudi na dnevnem redu problematika metalurgije, predvsem ekstraktivne, kjer se bo potrebno odločiti za najekonomičnejšo varianto poposlovanja, kar bo mogoče šele po prejemu študije od Biroja za tržne raziskave. Problematika v ekstraktivni metalurgiji je vsem zelo dobro poznana in vsi vemo, da izvira iz te dejavnosti žarišče izgube. Težišče metalurške dejavnosti bo potrebno prenesti na predelavo, jo izpopolniti in modernizirati.

Kot vidimo, je problemov, ki stojijo pred nami, izredno veliko in zato bodo potrebni izredni napor in mnogo truda, tesnega sodelovanja ter tudi pomoči zunanjih faktorjev, da bomo lahko v tem uspeli. Menim pa, da bomo te težave lahko premostili, če se bomo res potrudili in dali vse od sebe. Menim, da je malodušje, ki se danes pojavlja v podjetju, malo pretirano, ker obstajajo res realni izgledi, da bomo lahko našli in realizirati pot do uspeha in da bo spet napočil čas, ko bo Cinkarna čislana, kot je že bila včasih.

Tov. Ločičniku se zahvaljujeta za njegovo prizadevno delo na družbenopolitičnem področju tov. Skale in tov. Potočnik

Kakšna je perspektiva proizvodnje cinka

(Nadaljevanje z 2. strani)

Kolegij podjetja in sanacijski odbor sta v razpravi o pokazateljih obstoječe analize iskala različne možne rešitve v proizvodnji metalurgije. Nedavno so o rezultatih analize razpravljali tudi organi upravljanja v podjetju in po proučitvi gradiva ustrezno odločali.

Študija nedvomno kaže, da bi z ustavitvijo talilnice bilo mogoče bistveno izboljšati poslovanje s pogojem, da se ustrezno uredi stimulacija za delo, reorganizira določene dejavnosti in razvija taka investicijska politika, ki bo zagotovila večjo akumulacijo podjetja in ustrezno omogočila tudi večji dohodek in osebni dohodek zaposlenih.

Razumljivo je, da se bo ob odločitvi glede zaustavitve talilnice pojavil tudi problem ljudi, ki danes delajo v teh obratih, vendar je zelo realno pričakovati, da bo ta problem možno organizirano in zadovoljivo reševati, saj ima Cinkarna že sedaj precejšnje potrebe po ljudeh na drugih delovnih mestih, ob tem pa ugodno potekajo razgovori z drugimi podjetji v Celju o možnosti preusmeritve določenega števila ljudi v ta podjetja.

Med drugimi bo tudi ena od prioritarnih nalog podjetja, da

doseže ustrezen sporazum za odpis, zmanjšanje ali vsaj prolongiranje določenih obveznosti iz preteklih let, ki bremenijo sedanje obrate v ekstraktivni proizvodnji metalurgije, ob tem pa je pogoj, da se najprej ustavi proizvodnja v talilnici, ker v nasprotnem primeru ti poizkusi ne bi bili uspešni.

Ker zelo uspešno potekajo razgovori z denarnimi zavodi in drugimi o investiranju v predelovalno industrijo (grafika in kemija), je realno pričakovati, da si bo Cinkarna v krajšem obdobju zagotovila večjo akumulacijo in tudi bistveno izboljšala osebne dohodke zaposlenim ter tako ustvarila normalne pogoje za delo in zmanjšala fluktuacijo zaposlenih, ki je v tem času za podjetje zelo resen problem.

**Sodelujte v
Cinkar-
narju**

Predsednik CDS izroča tovarišu Nateku priznanje za njegovo prizadevno delo na družbenopolitičnem področju

Javna licitacija

Poslovni odbor je na 4. redni seji dne 30. septembra 1970 sklenil razpisati javno licitacijo za prodajo

garaže

v Celju, Blok LIT - III (Zelenica) ob Ljubljanski cesti. Garaža meri 19,03 m², izključna cena znaša 10.510,00 din. Licitacija bo 21. oktobra 1970 ob 13. uri v sindikalni dvorani podjetja.

Pravico udeležbe imajo člani kolektiva Cinkarne Celje. Interesenti morajo ob pristopu k licitaciji vplačati 10% izključne cene. Licitacija bo usna.

Služba družbenega standarda

PRED OBČNIM ZBOROM SINDIKALNE ORGANIZACIJE CINKARNE

Čeprav ni več veliko časa do občnega zbora sindikata, ga je še vedno toliko, da se na to zborovanje lahko temeljito pripravimo. Iz dosedanjega dela organizacije se da veliko naučiti, saj je bil ta čas za cinkarniške člane izredno pester in na svoj način poseben.

V tej mandatni dobi smo imeli prvič prekinitev dela, nadalje prvič v povojnem obdobju smo se znašli pred dejstvom, da je podjetje poslovalo z izgubo. Kot zakonita posledica so nas doleteli 80% osebni dohodki. V tistem času so bile aktivirane vse sile, da izpeljemo nastalo stanje čim prej izboljšamo. Ne bi bilo dobro pozabiti, da smo takrat tudi govorili, da bodo 80% osebni dohodki do konca leta izravnani, to je da bomo nadoknadili izgubljeni.

V vseh teh posebnih situacijah je bil sindikat tista organizacija, ko je v vsakem primeru odigrala važno vlogo ter prispeval k primernim rešitvam in zaključkom. Žal pa se ta posebnost za naš kolektiv še ni končala. Še nadalje niso odpravljeni vsi povzročitelji izgube, čeprav smo s sklepom CDS ustavili osnovno dejavnost — ekstraktivno metalurgijo. Velika pozornost je bila v letošnjem letu posvečena razrešitvam nerentabilne proizvodnje cinka, pri tem pa se je nekoliko pozabljalo na človeka, oziroma na ljudi sploh. Pri stalni rasti cen življenjskim potrebščinam so ne glede na rezultate dela, ostali osebni dohodki isti. V ta namen bo potrebno v sedanjem času mnogo več storiti, da skušamo vsaj ublažiti, če ne že nadoknaditi zamujemo. Sindikat je v svoji aktivnosti skušal izvajati program sicer brez prave materialne osnove, temu primerno pa tudi program ni v celoti realiziran. Jasno je, da so danes vse akcije v večini vezane na denar zato so tudi te v manjši meri realizirane.

Občni zbor, ki bo predvidoma do 20. novembra letos, bo moral realno oceniti sedanjo aktivnost sindikata; na osnovi take ocene pa začrtati program nadaljnega dela. Za uspešno izvajanje programov, bo nujno preiti od sklepov, deklaracij in resolucij na praktično izvajanje dogovorov. Pri vsem pa je seveda zelo važno tudi, da se na občnih zborih v podružnicah in občnem zboru

organizacije posveti še posebna pozornost kadrovskemu vprašanju. Na teh sestankih se je treba realno pogovoriti, kdo bo v organizaciji resnično delal, kot zahtevajo člani in skladno s programom. Brezpogojno je preiti od linije najmanjšega odpora k stvarni kadrovski strukturi v organizaciji. Ni dovolj biti v organizaciji izvoljen in vpisan, pač pa je treba to zaupanje tudi izpolnjevati. Kaj več o tem želim povedati zato, ker se konec koncev vsa aktivnost organizacije zreducira na nekaj ljudi, ki niso v stanju vsega pravilno in zadovoljivo reševati. Še slabše pa je, ko nekateri stvari jemljejo bolj osebno, kot pa celovitost pro-

blema. Z drugimi besedami povedano, dajmo enkrat izbrati tiste ljudi, ki so pripravljeni v organizaciji vztrajno delati in jim dajmo tudi podporo za pravičen odnos, oziroma takojšnjo kritiko za zgrešena stališča.

OBČNI ZBORI V PODRUŽNICAH

Z ozirom, da je del metalurgije ustavljen, bo potreben tudi popravek v pravilniku sindikalne organizacije, kar pa naj ne moti vsebine občnih zborov.

Izhajajoč iz stališč slovenskih sindikatov, ki so bila sprejeta na drugi konferenci v Ljubljani letos, je v glavnem treba zajeti vprašanja življenjskega standarda ljudi, od pravične delitve po delu, do uveljavljanja človeka v samoupravni družbi.

Ta sklop vprašanj je tako širok, da ga v Cinkarni lahko zozimo na konkretna vprašanja, ki nas težijo v tem času in nas bodo v bližnji prihodnosti. Kolikor se želimo bolj konkretno pogovarjati, toliko bomo morali biti tudi bliže vprašanju odgovornosti. Odgovornost ni samo sposobnost za sprejemanje sankcij, ampak tudi pripravljenost za svoje delo odgovarjati kolektivu ali širši družbi. Tu pa smo pri jedru problema, ko kljub določilom v normativnih aktih podjetja velikokrat puščamo stvar toku dogodkov.

Torej na koncu naj dodam, da je v sindikatu možno marsikaj storiti s polno zavestjo posameznikov ob podpori vseh članov. Na to misel, upam, da bomo dobi tudi stališča na občnih zborih podružnic, ki bodo v novembru. Martin Andrejaš

ZANIMA ME ...

V današnji številki našega glasila smo pričeli z novo rubriko z naslovom ZANIMA ME... Idejo za to odločitev so nam dala številna pisma, ki so doslej prispela v uredništvo. Odslej bomo odgovarjali le na tista resna vprašanja, katerih avtorji se bodo podpisali s polnim imenom in priimkom; vprašanje bomo podpisali le z iničalkami. Vprašanja pošljite v uredništvo „Cinkarnarja“ do 25. v mesecu, ali pa jih oddajte v nabiralnikih »Cinkarnarjeve pošte« (pri vratarjih).

Vprašanje: Zanima me, če kromovega galuna ne bomo več proizvajali. Smo ustavili proizvodnjo zato, ker ni ekonomična ali pa je ustavev narokoval kakšen drug vzrok?

K. J.

Odgovor: Surovina za proizvodnjo kromovega galuna je ferokrom. Z dobaviteljem ferokroma smo napravili letno pogodbo, kot je to v navadi. Namesto dobave te surovine v avgustu pa je od dobavitelja prispelo opravičilo, da ima velike težave pri proizvodnji ferokroma. Ker smo tudi mi bili pogodbeno vezani na dobavo kromovega galuna — pretežno za izvoz — smo morali dobavitelju surovine zapreti, da bomo preko sodišča zahtevali izpolnitev pogodbene obveznosti. Kmalu nato je v Cinkarno prispela pošiljka ferokroma in pro-

izvodnja galuna je že zopet stekla, tako da bodo naši odjemalci galuna pravočasno preskrbljeni.

Vprašanje: Pravkar berem knjigo Iva Andriča »Most na Drini«. Za ta roman je Andrič prejel Nobelovo nagrado. Prosim, povejte mi, od kod in zakaj podeljujejo Nobelove nagrade?

A. P.

Odgovor: Alfred Nobel (1833 do 1896), švedski znanstvenik, je iznašel med drugim razstrelivo

Kadar varnostnih ukrepov ne spoštujemo, moramo računati na najhujše

Verjetno se tega tovariš B. T. ni zavedal, kljub temu, da je delal v obratu granulacije že približno tri mesece.

V tem času je bil seznanjen z nevarnostmi na posameznih delovnih mestih, bil je tudi testiran o varstvenih ukrepih in o uporabi sredstev za osebno varstvo pri delu.

Po dobi, ki je predvidena, da se privadil novi okolici, je bil premešen k transportnim trakovom granulacije.

Pri transportnih trakovih je delal pet ali šest dni pod nadzorstvom mojstra ter bil ponovno poučen o tem, da je čiščenje, mazanje in popraviljanje strojev in transportnih trakov med obra-

tovanjem smrtno nevarno in zato strogo prepovedano.

Dne 14. avgusta ob 8 zjutraj pa je B. T. pričel čistiti valj transportnega traku s pomočjo krajše letve, ne da bi trak izklopil, čeprav mu je njegov sodelavec Rajko Sofrič tako ravnanje odsvetoval.

Nekaj minut po tem je dobil letev med valj in trak, nato mu je zgrabilo tudi levo roko, v kateri je držal letev ter mu jo zlomilo.

Podcenjevanje nevarnosti in opuščanje osnovnih varstvenih ukrepov spadata navadno med glavne vzroke težjih poškodb

AVTOMOBILISTI!

V popoldanskem času perem avtomobile; cena je konkurenčna.

Vse interesente obveščam, da opravljam tudi antikorozijsko zaščito spodnjega ustroja avtomobilov.

Trnovšek Ludvik
Mariborska 122a
CELJE

ZA SMEH

SEKSUALIZMI

S tem, da so se naša dekleta zaposlila v tujini, se je zlasti devizni preliv iz Italije močno povečal.

Od vseh revolucij le v seksualni ni mrtvih.

Seksualni revoluciji se je posrečilo največ. Uveljavila je kolektivno življenje in zblizala staro generacijo z mladimi (dekleti). M. D.

Objavljamo spored filmov, ki jih bomo lahko gledali od 15. oktobra do 3. novembra 1970.

Kino Metropol

Od 15. do 18. oktobra
MISISIPSKA SIRENA
francoski barvni film

19. oktobra
POSLEDNJI SAFARI
ameriški barvni film

Od 20. do 22. oktobra
RIO BRAVO
ameriški barvni film

Od 23. do 25. oktobra
STO PUSK
ameriški barvni film

Od 26. do 27. oktobra
SE VEDNO SO SUZNI
italijanski barvni film

Od 28. do 29. oktobra
MOŽ Z IMENOM KONJ
ameriški barvni film

Od 30. oktobra do 3. novembra
OAZA SMRTI
italijanski barvni film

Kino Dom

Od 16. do 18. oktobra
MRTEV ALI ŽIV
italijanski barvni film

Od 19. do 20. oktobra
LISICE
jugoslovanski barvni film

Od 21. do 23. oktobra
BOLJE VDOVA KOT ...
italijansko francoski barvni film

Od 24. do 27. oktobra
BORA, BORA
angleško italijansko francoski barvni film

Od 28. do 31. oktobra
OBESITE GA BREZ MILOSTI
ameriški barvni film

Predstave so vsak dan ob 16., 18. in 20. uri. Program objavljamo po podatkih Kinopodjetja Celje in za spremembe ne odgovarjamo.

Izdaja Cinkarna, metalurško-kemična industrija, Celje. Urejuje uredniški odbor. Odgovorni urednik Zlatko Šentjurec. Glasilo izhaja vsakega 15. v mesecu. Prispevke sprejemamo do 28. v mesecu. Rokopisov in slik ne vračamo. Naslov: Uredništvo glasila »Cinkarna« Cinkarna, Celje. Telefon 39-81, interna 22. Tisk in klišeeji CETIS grafično podjetje Celje

NOVICE IZ CELJSKEGA GLEDALIŠČA

OTON ZUPANČIČ:
VERONIKA DESENIŠKA,
TRAGEDIJA V DVEH
DELIH

UVRSTITEV
V REPERTOAR
LETOSNJE SEZONE

Te dni so se odprla vrata v 20. jubilejno sezono, ki bo letos dala še večji poudarek slovenski dramatik, saj bo presegla običajno število obligatnih premier. Tokrat pa gre povrh še za tekst, ki nedvomno sodi med najboljše gledališka dela, kar jih je bilo napisanih med obema vojnama. Bržčas se bo komu utrnila misel, da gre za zavestno nadaljevanje zgodovinskega opusa o Celjanih — po Novačanovem Hermanu Celjskem in Kreftovini Celjskimi grofi — torej za snov, ki je še posebej popularna pri nas v Celju. Takoj pa moramo naglasiti, da gre tokrat za besedilo, ki je zgolj motivno vezano na celjsko preteklost, zgodovinska snov se umika pesniški izpovedi, osnova ji je tragičen privid o neki ljubezni — o neznani Veroniki z Desenic, o ljubezni med Friderikom, celjskim naslednikom in grajsko gospodično, ki so jima spolnitev ljubezni preprečili državno-politični interesi Hermana II.

NASTANEK IN USODA
VERONIKE DESENIŠKE

V času nastanka — leta 1924. — so nekateri navdušenci imenovali to delo visoka pesem ljubezni. To vsekakor je, zavaja pa k zmoti, podlegli so ji še mnogi drugi, ki so delo odklanjali. Ta zmotna se kaže v literarnem pristopu k delu. To delo pa je v prvi vrsti gledališko, namenjeno uprizorjanju in mu ni moč izreči sodbo z ustaljenimi dramaturškimi pravili, vezanimi na literarna razmišljanja. Poezija nas ne sme zavajati v »poezijo«. Poetičnost teksta je osnova tragediji, še večji dramatičnosti, ki ji nismo pričele v nenadnih vrhuncih, preobratih, marveč prav tako v pripravah nanje — pripravljajo pa se v ponotranjem, poetičnem dialogu. Ta ponotranjen, poetični dialog je ujet v čudovito slikanje duševnih stanj, v silovita doživljanja. Dramatični viški ne potrebujejo motivacij v smislu psihološke sinteze, porajajo se iz globin duševnosti oseb, iz doživljanja sveta, čustev, strasti, lepote, ki obvladuje osebe. Kakor da je ho-

tel Zupančič čim globlje prodreti v samo bit svojih junakov in mu je bila malo mar »zunanja tehnika drame«, »zgradba drame« in podobno, kar je motilo takratne literarne ocenjevalce.

Polemika o učinkovitosti ali neučinkovitosti, verjetnosti ali neverjetnosti Veronike je trajala — kakor je pri nas na Slovenskem navada — dobra štiri leta in rezultat tega jalovega delovanja je bil ta, da se Zupančič nikoli več ni lotil nadaljevanja celjske kronike ali kakšnega drugega gledališkega dela, ki ga je gotovo nosil v sebi. Znano je, da je 1925. leta, ob uprizoritvi Veronike Deseniške v Celju, obljubil nadaljevati to delo. Zgubili smo mnogo.

Veroniko so pripravili režiser Franci Križaj, sceno je zasnoval Avgust Lavrenčič, kostume Mija Jarčeva, glasbo za lutnjo iz tega obdobja je izbral Stanko Prek, lektor je bila Majda Križajeva. V glavnih vlogah se bomo srečali z Minu Kjudrovo — Veroniko, Marjanco Krošlovo — Jeliasvo, Friderikovo soprogo, s Stankom Potiskom — Friderikom, Pavletom Jeršinom — Hermanom, Židom Bonaventuro — Sandijem Krošlom, z Janezom Bermežem — Joštom Soteškim in z domala celim ansamblom v drugih vlogah.

SPREMEMBE
V ANSAMBLU

Marko Simčič odhaja te dni v JLA, po odsluženju pa se bo vrnil v Celje. Na jesen se bomo torej spet srečali. Zadnja njegova vloga je bila zanimiv lik Micka v Pintarjevem Hišniku. Iz Maribora se je vrnil v naš ansambel Stanko Potisk, ki se ga spominjamo iz Andore Maxa Frischa, kot Vojaka v Ženi pred obzidjem in še iz nekaterih krstnih uprizoritev slovenskih del. V Mariboru je igral Hamleta.

Na novo je angažirana diplomantka AGRFTV v Ljubljani, Jadranka Tomazičeva. Pri nas bo debitirala v Linhartovi Micki.

V pomožnem umetniškem osebju je nastavljena Sonja Antloga, šepetalka, ki prihaja iz vrst amaterskih igravcev.

NAŠA PRIHODNJA
PREMIERA

23. oktobra bo uprizorjena Linhartova Županova Micka, ob njej pa kratka groteskna komedija, napisana kot skeč, dunajskih avtorjev Friedella in Polgarja. Na oder bo obe deli postavil naš stalni gost režiser Mirč Kragelj. Sceno je zasnoval Viktor Molka, kostume Alenka Bartlova. Pod jezikovnim vodstvom Mirka Mahničca sodeluje pri pripravah na uprizoritev lektor Majda Križajeva.

KADROVSKE VESTI

V SEPTEMBRU SO PRIŠLI V PODJETJE: Petek Dušan, Kačičnik Marjan, Cretnik Terezija, Sotošek Ladislav, Kršinar Ignac, Majerič Herman, Gorenčič Jože, Dizdarevič Edhem, Mastnak Viktor, Gabršek Ivan, Rupnik Alojz, Marič Mijo, Starnad Stanislav, Černoša Albin, Rakovič Fehim, Sedminek Leopoldina, Manfreda Milan, Buser Alojz, Guček Rudolf, Fošnarčič Anton, Hadžić Azis, Banček Adam, Kropivšek Mihael, Lucić Nedeljko, Tkalec Ivan, Bevc Danijel, Rot Rumea, Miakar Stanislav, Kosi Franc, Sinanović Small, Mladenović Zivko, Popović Drago, Lajh Pavel, Sajinović Stojan, Naveršenik Stefan, Guštatović Nikola, Hrovatić Franc, Novak Franc, Djordjević Dušan, Poklečki Janko, Filidžanović Stanolja, Korajić Zuhdina, Dimec Josip, Dević Djordjo, Dević Stanolja, Dević Mihajlo, Srbić Marjan, Maljković Miloš, Djurić Stevo, Injac Zivko, Vodšek Anton, Kuridža Djordjo, Savić Obren, Sukalo Ostojja, Stros Ciril, Gerčar Alojz.

ODSLI IZ PODJETJA: Završnik Viktor Jarc Bernard, Dedič Joso, Pilko Martin, Zahter Edvard, Sotošek Ladislav, Kršinar Ignac, Majerič Herman, Gorenčič Jože, Dizdarevič Edhem, Mastnak Viktor, Gabršek Ivan, Rupnik Alojz, Marič Mijo, Starnad Stanislav, Černoša Albin, Rakovič Fehim, Sedminek Leopoldina, Manfreda Milan, Buser Alojz, Guček Rudolf, Fošnarčič Anton, Hadžić Azis, Banček Adam, Kropivšek Mihael, Lucić Nedeljko, Tkalec Ivan, Bevc Danijel, Rot Rumea, Miakar Stanislav, Kosi Franc, Sinanović Small, Mladenović Zivko, Popović Drago, Lajh Pavel, Sajinović Stojan, Naveršenik Stefan, Guštatović Nikola, Hrovatić Franc, Novak Franc, Djordjević Dušan, Poklečki Janko, Filidžanović Stanolja, Korajić Zuhdina, Dimec Josip, Dević Djordjo, Dević Stanolja, Dević Mihajlo, Srbić Marjan, Maljković Miloš, Djurić Stevo, Injac Zivko, Vodšek Anton, Kuridža Djordjo, Savić Obren, Sukalo Ostojja, Stros Ciril, Gerčar Alojz.

ODSLI V JLA: Roje Branko, Pejić Slobodan, Zmavec Anton, Robič Peter, Stanič Rihard, Kolar Edvard, Gašpek Božidar, Dragomirović Lazar.

V POKOJ SO ODSLI: Kveder Vlado, Seško Ignac, Ašenberger Jože, Završnik Alojz, Kampuš Ivan, Robič Anton, Sajovic Ludvik, Grabar Emil, Leben Anton, Kranjc Vinco.

Vrednost točke

V SEPTEMBRU
(ZA CELOTNO PODJETJE)

1,00 din